

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 139/922.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din eparhia Aradului.

Ministerul Cultelor și Artelor din București cu actul Nr. 69822 din 27 Ianuarie a. c. ne trimite adresa Nr. 623/921. a Onor. „Președinții Comisiunii pentru organizarea serbărilor Incoronării Suveranilor” precum urmează:

Domnule Ministru!

Comisiunea instituită pentru organizarea serbărilor Incoronării Suveranilor noștri, în dorința de a populariza chipul M. M. L. L. Regele și Regina, a hotărât de a edita deocamdată un număr de 60.000 portrete ale Majestaților Lor spre a le răspândi prin școli, autorități și diferite instituțiuni culturale publice și private.

În acest scop Comisiunea a însărcinat pe unul din membri săi Dl. Costin Petrescu, artist-pictor și profesor la școala de Arte-Frumoase din București, ca să facă portretele Suveranilor după care să se reproducă în oleografie.

Dl. Costin Petrescu, care este un eminent portretist, a reușit perfect în opera sa și modelurile au fost trimise în Italia pentru reproducere.

După câțva timp am primit de acolo probe, cărora Comisiunea le-a adus oarecari modificări în modul de execuțiune. În aceiași vreme însă ni s'a prezentat de către un particular care nu avusese nici o însărcinare din partea Comisiunii un exemplar al portretului M. S. Regelui perfect reprodus după modelul Comisiunii trimis în Italia.

Acest fapt constituind un plagiat, am confiscat imediat exemplarul și am anunțat Casa editoare cu care contractase Comi-

siunea spre a cerceta cum s'a făcut ca modelul Comisiunii să fie copiat de o persoană străină.

Aducând acestea la cunoștința D-Voastră, am onoare a vă ruga, Domnule Ministru, să binevoiți a comunica tuturor autorităților dependente de Ministerul Dvs. ca să nu cumpere nici un portret al Suveranilor care li s'ar prezinta ca editat de Comisiunea Incoronării dacă nu va purta pe dos sigiliul Președinții Comisiunii pus cu cerneală roșie, după modelul aplicat pe această adresă.

Dacă solicit dela Dvs. această măsură este că pe lângă dreptul de proprietate asupra modelului său care trebuie să fie respectat, Comisiunea ține ca portretele ce se vor emite în numele ei să fie editate cu îngrijire, pentru care scop s'a și adresat celui mai cunoscut pictor de portrete român și unei case rari de editură din Italia.

Ceace aducem la cunoștința oficiilor și corporațiunilor protopresbiterale și parohiale spre știre și conformare.

Arad, 18 Februarie (3 Martie) 1922.

Joan J. Papp,
Episcopul Aradului.

România.

Articol ce va apare într'o carte cu ocazia cununiei principesei Maria.

O, Românie, tu țara mea de adopție, țara bucuriilor și a sforțărilor mele!

Ecoul numelui tău, care pentru mine umple spațiul, ar trebui, pare-mi-se, să răsune în toate inimile ca într'a mea.

M'am dat ție; tu ești scopul și rațiunea mea de a fi; bucuriile tale sânt ale mele, ca și necazurile. Din marea tău vis am făcut visul meu; cinstea ta este a mea; ambițiunile tale le-am înțeles; am încredere în mărirea ta și vreau să merg cu tine întru întimpinarea ei.

Vin de departe, — a fost o vreme când nu eram pe pământul tău decât o străină. Acum îți aparțin așa de mult, încât îmi pare că nici odată piciorul meu n'a călcat alte drumuri decât ale tale.

Farmecul tău e mare și e de nepătruns, o Românie! Acela care vine la tine, mai vine și altădată și mereu.

. . . Și aș vrea la rândul meu ca vocea mea să se înalțe ca să vorbesc de tine, — de tine așa cum te-am cunoscut, așa cum te-am simțit, așa cum ai fost pe când confundam viața mea cu a ta, dându-ți din inima mea, din sufletul meu și din lacrimile mele.

La prima vedere drumurile tale mi-au părut prea lungi și prea prăfuite; prea strălucitor soarele tău. Mă oboseau spațiile tale fără margini pe mine care veneam dintr'o țară de ceață. Visam umbră și poteci mergând spre pășuni, care vor fi verzi, nori pe cer.

Pe urmă, încet-încet, m'ai învăluit cu farmecul tău. Incepeam să înțeleg și să iubesc vastele tale zări, drumurile tale care taie suprafața pământului și merg drept către soare-apune, — ca și cum pentru ele nu puteau fi alte drumuri.

. . . Am încercat să pătrund până în tainele sufletului tău, se înțeleg și mândria ta, și rezervele tale, și istoria trecutului tău și a celor cari ți-au fost dragi, — aceia cari te-au călăuzit înaintea mea.

Hordele care te-au călcat au putut să te mortifice și să-ți devasteze țarina, — vârtoșia rasei tale a sfidat toate vrășmașii, fără ca nici o tiranie sângeroasă, nici o năvălire străină să izbutească vreodată a stingheri puterea ta și îndârjirea voinței tale de a fi. Neînfrânați, feciorii tăi reclădeau ce-ace fusese distrus, însă mânșau la loc ce-ace fusese devastat, mai răbdători ca vremea însăși, mai tari ca fatalitatea.

Cu toate acestea, cu toată aparenta ta mulțămire materială și propășirea ta evidentă, un vis dormita în inima fiecăruia din feciorii tăi, acelaș vis de aur al unei speranțe dragi . . .

Căci aveam, dincolo de granițele noastre muntoase, frați cari vorbeau aceeaș limbă, cari îmbrăcau acelaș port, cari se rugau la fel cu ai noștri, — și aceste granițe nu trebuiau să dispară, și mâinile lor să se unească de mult cu ale noastre?

Acest vis de unire pe care o generație o transmitea alteia, al cărei ecou se găsea în fiecare doină, care-și avea rădăcini adânci în toate conștiințele, feciorii tăi au umplut și inima mea. Ei m'au făcut să trăiesc în această dorință, până ce a devenit al meu ca și al lor, — și mă întreb câte odată care ar fi suveranul blagoslovit căruia i-ar fi dat să înfăptuiască acest ideal prea mare, prea luminos, prea minunat, ca să nu fie decât o lucire mult de asupra zărilor zilelor noastre.

Și totuși! Cât a fost mai aproape decât îl

credeam! Și a sosit pe neașteptatea în marea zi dincolo de lacrimi și de teroare, uimindu-ne cu orbitoarea lui lumină.

Atunci te-ai înălțat o Românie! scoasă din liniștita ta siguranță, la înălțimea patriotismului tău tradițional, spre a te arunca într'o luptă mai grozavă decât toate acelea pe care le înregistrase istoria până acum.

. . . În adevăr, o, Românie! mai mult ca ori când ți-am fost numai în ceasul acela, sufletul sufletului tău, pulsul tău bătea în mine, sângele tău era al meu. Îți trăiam speranțele, mă temeam de temerile tale, sufeream suferințele tale, plângându-ți lacrimile și sângerând prin rănile tale.

Morminte acoper lumea, acoper pământul acelor cari au fost aliații noștri ca și al nostru, — morminte ale acelor cărora datorim libertatea. Nu le uita, o țara mea! nu uita tinerele vieți jertfite, locurile tale goale la atâtea mese; nu uita sângele care roșea câmpiile tale, pădurile, munții și gârile tale, ah! nu-l uita!

Și acum, o poporul meu! e vorba să clădim. Temeliile sânt aici la noi, marea operă e începută. Clădește, clădește! Să înlăturăm orice luptă, să ne strângem în acea unitate sfântă pe care am cumpărat-o cu sângele nostru și care va face puterea noastră. Peatră cu peatră clădește viitorul; cu îndrăzneală, cu încredere, mergi înainte, — dar ca să fie indestructibilă clădirea pe care o înalți, nu uita nici odată inimile, nenumăratele inimi, peste care ai așezat pietrele ei!

Maria
Regina Româneli.

Moaștele sfinților, de pe la bisericile românești¹⁾

VII. Apostolul „Andrei” Câmpulung 1385.

(Urmare și Fine.)

III.

Dacă privitor de problema din vorbă, întimpinăm păreri pentru predicarea evangheliei decâtă sf. apostol Andrei, la daci, — străbanii noștri — nu ne lipsesc cu desăvârșire nici scriitori români de greutate, cari neagă categoric o astfel de apostolie;¹⁾ ori că o admit numai pe lângă „toată rezerva”;²⁾ în vremece alții, chemați a se pronunța, o încunjură total, încă și atunci, când dealtcum li se îmbie bîn prilej spre aceasta: Iorga, Onciu, Xenopol, Pârvau, Eusebie Popovic, Dr. Gherman (Bucovina) și alții.

Tradiția veche despre apostolatul Schito-dacic al sfântului Andrei își are origina sa la părintele istoriografiei bisericești Eusebie († 340) arhiepiscopul Chezariei din Palestina;³⁾ carele spune, că, apostolul Andrei a fost designat să evanghelizeze în Schiția!

Din nefericire, critica nu poate stabili din context că Eusebie, „proprio motu“, dela sine zice aceasta, ori că împrumută idea dela poligraful Origene? († 254).

Tradiția din chestiune, e menționată și la sf. Ieronim, († 420) părintele studiilor biblice⁴⁾. E recunoscută mai departe la Simion Metafraste, († 965) logofăt curții constantinopolitane, în biografiile despre sfinți și e veșnică și la Epifanie, călugăr refugiat din Târgigrad, de răul iconoclastilor, în peninsula Crimeea. Epifanie a scris prin anul 780—5, viața sfântului apostol Andrei⁵⁾.

IV.

La Câmpulung (jud. Mușcal) în pragul secolului al XIV-lea, oaspeții sași, aveau mănăstire și templu foarte frumos, dedicat preacuratei fecioare Maria. Se crede că aceasta biserică e prima zidire de material solid, la noi românii de pretotinderea! Călugării mănăstirii erau din ordinea sf. Duminic; ziși și altcum „predicatori“.

Știm, că pe vremea asta și peste tot la început acolo în Câmpulung era capitala și rezidențiala Țării-muntenești.

La sfântul lăcaș pela 1385, slujia arhiereul „in partibus infidelium“, Grigorie cu numele și dânsul aici ar fi păstrat cu scumpătate și venerat cu evlavie, o părțică din sfântul trup al apostolului dacic-schitic Andrei; muncit cum văzurăm mai sus în Patra în apropierea Daciei deodinioară: *do ist Sancti Andrewes Fus Cyphafftig*⁶⁾, zice hronica mănăstirii⁶⁾.

Se a mai încrestat la răboj despre aceasta mănăstire, că la anul Domnului 1382 Grigorie al Severinului, a sfințit în ea întru diacon, pe un noviciu anonim, ungar din Șarospatac.

Cu privire la autenticitatea și istoricitatea acestor sfinte moaște „ce este adevărul . . . ?) nu știm Dumnezeu știe“⁸⁾.

¹⁾ Regretatul prof univ de istor, bis. rom. din București N. Dobrescu, conf. C. Cernăianu Biser. și Româniismul, Bucur. 1909 pg. 14 nota 1. — ²⁾ Dr. Alex. Gravna, Istor. bis. rom. unite cu Roma, Blaj 1881 pg. 19. ³⁾ Conf ici nota 3 și pe prof. Natalis Alexander, Hist. eccl. vet. novigue testamenti, Paris 1730 t. I, saec. I cap 8, art. 10. — ⁴⁾ De vivis illustribus, in Migne o. c. vol. XXIII, Paris, 1883. col 761—2. ⁵⁾ — Migne o. c. vol. CXX. Paris 1880. col. 221 și Le Quien, Oriens christianus, vol I. Paris, 1740. col 1093. — ⁶⁾ Ioan Andrei, Incercările romano-catolicilor de a atrage pe români la biserică papistă, Buc. 1888. p: 43—4 și 47. Iorga Ist. biser. române Vălenii de munte 1908 I: 25; 33 și 38—9; II. vol. 322; lista 409. tabla — ⁷⁾ Ioan XVIII. 38. — ⁸⁾ Sf. apostol Pavel.

INFORMAȚIUNI.

Căsătoria Principesei Marioara cu Regele Alexandru al Sârbiei s'a fixat pe ziua de 4 Iunie a. c., și va avea loc în Belgrad. În vederea acestui act s'au început la Belgrad pregătirile necesare. Populația Iugoslaviei pregătește daruri prețioase pentru viitoarea ei Regină.

Dimitrie Memetea, care a organizat și a condus până acuma în mod provizor afacerile policlinicii din Arad a fost numit în calitate de director medic șef al acestei policlinici.

71 milioane în aur se vor aduce din Viena cu un tren special la București, ca rest din partea revenită României din lichidarea băncii austro-ungare.

Procesul ucigașilor avocatului Dr. Șenchea. Se știe că în toamna anului 1916, deodată cu retragerea armatei și autorităților ungurești din Ardeal, s'a pornit o strașnică urmărire a românilor întâmplându-se multe omoruri. Așa jandarmii au prins pe avocatul fruntaș Dr. I. Șenchea din Făgăraș, și l-au împușcat. Ca autor moral al asasinării avocatului Șenchea a fost acuzat avocatul Taglicht, învinovățit și de executarea mai multor alți români. Procesul s'a terminat la tribunalul din Brașov, care a condamnat pe avocatul Taglicht la 12 ani temniță grea cu pierderea dreptului.

Contele Károlyi Mihály fostul președinte al republicii populare ungurești, după cum anunță un ziar din Cluj, a hotărât să-și vindă moșiile sale.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea anului nou părintele Romul Motorca a dăruit pentru văduvele și orfanii de războiu suma de 2000 Lei. Din aceasta sumă s'a cumpărat pentru orfanii de războiu vestimente în preț de 1400 Lei, iar restul de 600 Lei s'a distribuit văduvelor respective mamelor orfanilor de războiu.

Acest gest frumos a părintelui Motorca servească de exemplu și altor creștini cu stare materială bună și cu dare de mână, căci faptele milosteniei sunt plăcute lui Dumnezeu, le preveste ca aduse lui, și promite a-le respăți cu prisosință din darurile sale cele bogate, deoarece ne zice la ev. Mat. c. 25. v. 40 „Adevăr zic vouă, că întrucât a-ți făcut unuia dintru acești frați mai mici ai mei, mie a-ți făcut“.

În numele celor împărtășți de acest frumos ajutoriu, aduc și pe aceasta cale dăruitorului Romul Motorca cele mai sincere mulțumiri.

Agriș, la 14/27 Febr 922.

George Papp, preot, cond. of. par.

Concurse.

Pe baza ordinului Consistorial cu N. 363/922 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din Dud cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pășune. 2. Birul legal. 3. Stolele legale. 4. Eventualul ajutor din visteria statului.

Toate dările după beneficiu la va suportă alegândul. Parohia fiind clasificată de clasa II dela reflec-

tanți se cere cvalificațiunea prescrisă pentru asemenea parohii.

Alegândul este obligat a catehiza la școala noastră confesională fără a aștepta altă remunerațiune asemenea a predică cel puțin odată în fiecare lună.

Concurenți din altă dieceză au să prezinte actul de învoire al P. S. S. D-lui Episcop.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie sunt datori a-și înainta recursurile ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial din Dud P. O. Oficiu protopopesc din Șiria având pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în s. biserică gr. or. din Dud în cutareva duminică ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parohial din Dud la 22 Ian. (4 Febr.) 1922.

Lazar Pețruș m. p.
preș. com. par.

Ioan Valentin m. p.
not. com. par.

In conțelegere cu: Mihail Lucuța protopop.

—□—

3—3

Nr. 82/1922.

Pentru îndeplinirea parohiei **Comeat** cu filiile Bogda și Sintar protopresbiteratul Lipovei devenită vacantă prin decedarea parohului Vasile Spân, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1479/920. prin aceasta se publică concurs de nou cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Casă parohială cu intrapilau de 800 st. 2. Jumătate sesiune parohială constătătoare din 16 jughere catastrale. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul are să supoarte toate dările publice și să catihizeze la școala confesională fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa III. deci reflectanții au să dovedească că posed asemenea cvalificațiune, iar recursurile ajustate cu documentele recerute în original precum și cu atestat despre serviciul prestat până aci și adresate Comitetului parohial gr. ort. rom. din **Comeat** să le subștearnă P. On. oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova, îndatorați fiind a se prezenta în Sf. biserică din loc în cutare Duminică ori sârbătoare pe lângă observarea strictă a celor dispuse prin §. 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei

din altă dieceză, că au înalta încuviințare P. S. Sale Domnului Episcop dieceza de a putea reflecta la uceea parohie.

Comeat, din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 14/27 Oct. 1921.

Lipova, la 14/27 Februarie 1922.

In conțelegere cu *Fabriciu Manuilă* protopresbiter tractual.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Calacea** (protopopiatul Vinga) se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 31 jugh. 1128 st. □ parte arător, parte fânațe.
2. Birul legal.
3. Stolele legale.
4. Întregirea dotației preoțești dela stat.
5. Ce privește locuința pe seama alesului preot, deocamdată i se pune la dispoziție în mod provizor edificiul școlii confesionale.

Dările publice după venitele din parohie cad în sarcina preotului.

Preotul va fi obligat a provide catehizația la școlile din loc.

Recurenții din altă dieceză au să prezinte permisiune dela Prea S. Sa DI Episcop diecezan spre a putea compete la această parohie.

Parohia e de cl. I., în sensul actului Ven. Consistor diecezan Nr. 181/1922 se admit în mod excepțional și recurenți de cl. II., dacă nu s-ar prezenta nici unul de cl. primă.

Recurenții sunt poștiți, ca cererile provăzute cu adnexe necesare, adresate comitetului parohial din **Calacea**, să le înainteze în termenul concursual oficiului protop. ort. român din Vinga, având a se prezenta în cutare Duminică ori sârbătoare în sf. biserică ort. română din **Calacea** spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare conform §-lui 33. din regulamentul pentru parohii.

Din ședința comitetului paroh. ort. român din **Calacea** ținută la 24 Iunie (7 Iulie) 1921.

Gheorghe Bașu m. p.
președinte.

Pavel Traileșcu m. p.
notar.

Inconțelegere cu: D. P. Tiucra, protopop.

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: V. DÂRLEA.

„Arădana“

societate comercială și industrială pe acțiuni în Arad.

CONVOGARE.

Direcțiunea societății comerciale și industriale pe acțiuni „ARĂDANA“ în virtutea §-lui 14 din statute convoacă prin aceasta pe Domnii acționari la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad la 19 Martie 1922 st. n., Duminică la orele 11 a. m. în localurile institutului „ARĂDANA“ Bulevardul Regele Ferdinand I. No. 24 cu următoarea.

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii, al Consiliului de Control și aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1921.
2. Deciderea asupra împărțirii profitului net.
3. Eventuale alte propuneri prezentate direcțiunii în sensul §-lui 21 din statute cu 48 ore înainte de adunare.

Arad, din ședința direcțiunii ținută la 23 Februarie 1922.

Direcțiunea institutului

„Arădana“

societate comercială și industrială pe acțiuni în Arad.

NB. Acei domni acționari, cari voiesc să-și exercite dreptul de votare trebuie să-și anunțe direcțiunii participarea cu 24 ore înainte de a se ține adunarea generală. (§. 10 din statute).

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIIU

Nr. 8761/922.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA“, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 19 din statutele societății, la

a XLIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, Marți în 14 Martie 1922 st. n. la orele 9 a. m., în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii“, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Bilanțul anului de gestiune 1921 și raportul Comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
4. Distribuirea sumei destinată pentru scopuri culturale și de binefacere.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
6. Modificarea statutelor fondului de pensuni.
7. Alegerea a 2 membri în Consiliul de administrațiune cu mandat pe 6 ani și a unui membru pe un an:
8. Eventuale propuneri în sensul §-ului 32 din statute.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §§-ii 22, 23 și 24 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Sâmbătă în 11 Martie a. c. st. n., la 6 ore p. m. la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acțiunilor respective a plenipotențelor spre scopul indicat, se poate face și la filialele din Brașov, Cluj, Lugoj, Mediaș, Târgul-Murăș, București și Timișoara, sau la agentura din D.-Sânmărtin, la Banca Românească, Banca Ardealului și Banca Marmorosch Blank & Co din București, precum și la toate institutele membre ale „Solidarității“, în acest caz însă cel mult până Miercuri în 8 Martie a. c. st. n.

Sibiu, 17 Februarie 1922.

Direcțiunea.

